

---

*О.Г.Пальчевська,
здобувач кафедри філософії РДГУ*

ФОРМУВАННЯ ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНО-СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ВІРУЮЧИХ ПІЗНЬОПРОТЕСТАНТСЬКИХ КОНФЕСІЙ

Смисл людського життя, його найвища мета є вузловою проблемою етики. Від розв'язання її залежить успішність формування повноцінної особистості, в житті якої вагому роль відіграє духовний аспект здоров'я, пов'язаний з екзистенціальною сферою життя людини. Ця сфера, як відомо, ефективно актуалізується в житті віруючих, особливо у представників пізньопротестантських конфесій, які поступово розширюють межі своєї діяльності, нерідко – на суспільно-корисні справи. Смисл життя представників цих конфесій конкретизується в їхніх екзистенціально-смисложиттєвих орієнтаціях, які відіграють роль системотвірного чинника всієї системи їхньої життєорганізації. Знання механізму їх формування певним чином могло б зарадити у цілеспрямованому вихованні повноцінної здорової особистості – громадянина своєї країни.

Спеціальних наукових розвідок цієї проблеми немає ні у вітчизняному, ні у зарубіжному науковому просторі. Водночас чимало окремих аспектів цієї проблеми висвітлюється у науковій літературі – в творах В.Докаша, В.Єленського, А.Колодного, В.Любашенко, О.Саган, М.Черенкова, П.Сауха, Л.Шугаєвої, П.Яроцького та ін.

Для розуміння механізму формування екзистенціально-смисложиттєвих орієнтацій віруючих пізньопротестантських конфесій розглянемо спочатку концептуальні основи цього формування в загальноособистісному значенні. Для цього використовуємо засоби системного, зокрема, синергетичного підходу, та екзистенціальної діалектики. Важливість розгляду проблеми екзистенціально-смисложиттєвих орієнтацій зумовлюється тим, що вони відіграють подвійну роль: системотвірних чинників життєорганізації такої складної, відкритої, нестабільної макросистеми, якою є людина, водночас, – концентрованим виразом емерджентної властивості цієї системи. Складність їх природи вимагає пильної уваги до першооснов.

Сьогодні в науці є достатньо підстав для того, щоб дійти висновку, згідно з яким людина започатковує свій життєвих шлях не

з «чистого листа», а з певної програми – матриці, яка, очевидно, й служить первинним джерелом її життєорганізаційної енергії. Думки щодо такої матриці процесу розвитку Всесвіту та людської свідомості зустрічаються в теорії містичної еволюції людини і людства [1], а також у дослідженнях В.Н.Волченка та А.В.Московського, які схильні вважати, що еволюція у Всесвіті – це, скоріше за все, «заповнення вакансій в програмі – матриці розвитку Універсуму як єдиного цілого» або «послідовного проходження східців можливостей» [9]. Певним чином це конкретизується щодо людини як живої істоти. «У живих системах, – зауважує Р.А.Уілсон, – мета розвитку також існує з самого початку, що виявляється в парадоксі процесів самоуправління, оскільки цей процес характеризується спрямованістю до визначеного, а не будь-якого результату, коли мета розвитку присутня на його початку як потенційний (віртуальний, ідеальний) чинник» [10]. Зважаючи на принцип фрактально-голограмної будови Всесвіту («все у всьому»), ми схильні пов'язати згадані положення із духовною сферою особистості. У цьому випадку важливим для нас є таке поняття релятивістсько-плюралістичної філософії, як «жива інтенція». Вона пов'язується з тим, що життєдіяльність будь-якої людини визначається, головним чином, її «живою інтенцією», тобто певною неусвідомленою цілеспрямованістю мислення, наміром цієї діяльності, а не її знаннями про закономірності цієї діяльності в усвідомлено-логічній формі. Суть її не може бути розкрита за допомогою логічних форм пізнання. «Інтуїтивно діюча інтенція, – зазначає В.С.Лугай, – унікальна для кожної людини... тому будь-які логічно оформлені знання про неї треба розглядати тільки як дуже спрощені моделі» [6, 91].

У теорії М.Гайдеггера інтенція – спосіб спрямування на буття Dasein духовного (не предметно-речового) існування. Саме на Dasein, «будучи інтенцією (спрямованістю) на світ, ...є трансцендентним («замежовим») щодо наявного (дійсного) існуючого – суцього, є таким «суцим», яке існує за межами свого суцього» [Цит. за: 11, 310]. В екзистенціальній психології з цим поняттям пов'язується поняття «інтенціальність». За Ролло Піз Мей, це структура, у якій ми усвідомлюємо свій досвід і уявляємо майбутнє. На основі її й відбуваються наш вибір та самореалізація в житті. Ця структура не завжди усвідомлюється, оскільки «лежить нижче рівня безпосереднього усвідомлення і включає в себе спонтанні, тілесні елементи та інші характеристики, які називають неусвідомленими» [14, 289]. На основі

цієї структури Ролло Різ Мей, спираючись переважно на клінічні експерименти, розробив нову концепцію людини, згідно з якою здорова і повноцінна особистість, здатна до самореалізації та відчуття повноти життя, – результат напруженої внутрішньої праці, спрямованої на виявлення підсвідомої основи існування та його механізмів. Згодом ця концепція стала фундаментом його екзистенціальної психотерапії. Здобутки її важливі також для розуміння механізмів формування екзистенціально-смісложиттєвих орієнтацій особистості загалом та віруючого, зокрема.

«Жива інтенція» («інтенціальність») як унікально-особистісне утворення не може виникнути на голому місці. Згідно з принципом цілісності та фрактально-голограмної будови Всесвіту, вона, очевидно, має свою первинну, генетично зумовлену основу і, у свою чергу, виступає емерджентною властивістю її. Образно кажучи, це зв'язуюча ланка поколінь, спрямована в майбутнє. Можна припустити, що впродовж всього життя людина інтуїтивно співвідносить своє буття з цією першоосною. На користь такого інтуїтивного осягнення результатів співвідношення свідчить теорія двох каузальних чинників людського буття – причинної та цільової (телеологічної) детермінацій, які існують у діалектичному взаємозв'язку (минуле визначає теперішнє і майбутнє, майбутнє впливає на теперішнє). Прийнято вважати, що причинний і телеологічний шляхи пояснення реальності є еквівалентними [3; 8]. Про вплив майбутнього на теперішнє свідчить також І. Пригожин у своїй філософії нестабільності. Зокрема, він заявляє: «Інколи майбутнє сучаснить теперішнє» [5, 7].

Спрямованість людини у своє «спроєктоване» живою «інтенцією» майбутнє у філософії екзистенціалізму пов'язується з такими поняттями екзистенціальної теорії М. Гайдеггера, як «проект», тобто з таким моментом «турботи», як «забігання вперед», які називають екзистенціалами людського буття. Людське буття в цьому аспекті «є те, що воно є», оскільки постійно «уникає себе», «забігає» вперед і, таким чином, завжди є можливістю. Звідси, це буття є завжди буттям, яке самопроекується в дещо більше, ніж воно є в цей момент, пов'язуючись з модусом майбутнього. На думку М. Гайдеггера, розуміння справжньої структури буття як певної єдності минулого, нинішнього і майбутнього дає можливість відрізнити дійсне буття (автентичне) від недійсного. Залежно від того, що висувається на передній план – нинішнє чи майбутнє, людське буття буде дійсним

чи недійсним, істинним чи неістинним. У цьому випадку, на нашу думку, майбутнє не може не пов'язуватися з «живою інтенцією» людини. Інтуїція тут виступає не лише механізмом такого зв'язку, а й мірилом його повноти та якості. У випадку нереалізованості своєї «живої інтенції», або, як інколи її називають, внутрішньоінтенційної спрямованості, людина на інтуїтивному рівні відчуває свою непокликаність у житті, відчуженість від самої себе. У протилежному випадку – навпаки. Спасіння кожного від відчуженості – в осягненні власної унікальності та неповторної самобутності. «Стандартизована», або ж «несправжня», людина завжди віддана на «заслання» чужим для неї усередненим стереотипам поведінки.

Не слід, очевидно, боятися перебільшення ролі інтуїції як в осягненні природи людини та її меж, так і в побудові відповідних гіпотез. На захист цього судження доцільно навести відомий висновок Е. Гуссерля. Згідно з ним, «...філософія у своїй науковій праці змушена рухатися в атмосфері прямої інтуїції, і найбільшим кроком, який повинен зробити наш час, є визнання того, що при філософській, в істинному розумінні слова, інтуїції, при феноменальному осягненні сутності відкривається безконечне поле праці» [4, 742–743].

Але осягнення на інтуїтивному рівні лише однієї особистості – належної «живої інтенції» – для розуміння механізмів формування екзистенціально-смісловиттєвих орієнтацій особистості недостатньо для того, щоб хоч би наблизитися до «техніки», в якій працює М. Гайдеггер. Таке наближення потребує врахування ще й інших інтуїтивно діючих механізмів. Щодо цього філософ писав: «Ми існуємо, і поки ми існуємо, ми завжди очікуємо чогось. Нас завжди кличе Дещо як ціле. Це «в цілому» є світ... Туди, до буття в цілому, тягне нас у нашій ностальгії. Наше буття є це притягування. Ми завжди тим чи іншим чином спрямовувалися до цього цілого або, краще, на шляху до нього. Але «нас тягне» – це значить, що одночасно щось певним чином відтягує назад, ми перебуваємо в певній відтягувальній тяжкості. Ми на шляху до цього «в цілому». Ми самі ж і є перехід, «ні те – ні інше». Що ж таке це наше життя між «ні те – ні те»? ...Що ж таке цей неспокій постійної відмови? Ми називаємо це конечністю. Ми запитуємо: що ж це таке – конечність? Конечність – не властивість, просто надана нам, а фундаментальний спосіб нашого буття. Якщо ми хочемо стати тим, ким ми є, ми не можемо відкинути цю конечність або обманути себе за її рахунок, ми повинні її зберегти. Дотримання її – найзаповітніший процес

нашого кінцевого буття, тобто нашої найзаповітнішої зверненості до кінця... І в цьому звершується, в кінцевому підсумку, усамітнення людини до її неповторної присутності... Таке усамітнення є та самота, в якій кожна людина і досягає близькості до сутності всіх речей, до світу» [7, 122].

Отже, можна зробити висновок, що такий каузальний чинник людського буття, як телеологічна детермінація, у своїй основі може поєднувати енергетику притягування не лише «живої інтенції», а й, згідно з термінологією М.Гайдеггера, Дечого як цілого. Коли буття людини найповніше підвладне згаданій енергетиці протягування, воно стає дійсним або істинним. У випадку посилення «відтягувальної тяжкості» – недійсним або неістинним. На думку Є.Борисова, слід розрізняти два значення терміна «істинність» та «неістинність». З одного боку, це дві крайні точки, між якими розташовуються всі буттєві можливості ось-буття, і саме локалізацією цих можливостей визначається їхній екзистенціальний статус. З іншого боку, оскільки ось-буття здійснюється як вибір, воно ніколи «не перебуває» в певній точці цього простору, воно завжди «рухається» – від неістинності до істинності й навпаки. Таким чином, «істинність» та «неістинність» – це, по-перше, «ідеальні» межі екзистенціального простору, а, по-друге, – «реальні» рухи ось-буття в цьому просторі [2]. Неістинність ось-буття пов'язується з буденністю, яку М.О.Бердяєв розумів як охолодження пристрасно-людяного в людині. М.Гайдеггер характеризує буденність як принципову безособовість (*das Man*), як підкореність Іншому та іншим, невизначеність власного шляху та небажання вибору. Це, на думку філософа, «заспокоєність у не-власному бутті».

На нашу думку, така «заспокоєність», відключення внутрішнього джерела активності особистості, яке в екзистенціальній аналітиці вважається «втечею від самого себе», відбувається в результаті «глухоти» до власної «живої інтенції» та відомого гайдеггерівського вислову «Дещо як ціле». В екзистенціальній літературі це означається екзистенціалом «падіння», який засвідчує «загубленість» людини в «публічності людей», коли «інші відняли в неї буття» і «кожен виявляється іншим та ніхто не є він сам» [12, 9]. Така «загубленість» людини, відсутність у неї уявлення про саму себе, забуття себе в умовах комфорту, на думку Ролло Різ Мея, призводять до відчуження – хвороби сьогодення, яка має яскраво виражені три ознаки: 1) відділеність від природи (*Umwelt*), 2) нестачу значущих міжособистісних

стосунків (Mitwelt), 3) відчуження від свого справжнього «Я» (Eigenwelt). Автоматизм існування, відчуження від свого тіла, втрата керівництва ним, підпорядкування владі чужої свідомості, як засвідчує Ролло Різ Мей, призводить спочатку до духовної, а пізніше й до фізичної смерті. Повернення ж втраченого, вироблення здатності здійснювати вибір та реалізацію його на основі власної «інтенціональності» у межах своєї Долі закріплює право на вибір і на протистояння їй, зміну її. Отже, людина певним чином здатна до «самооздоровлення». Які ж його механізми?

У теорії екзистенціалізму, як відомо, у структурі особи основна увага приділяється майбутньому і таким екзистенціалам, як «вибір», «проект», «план», «надія». З ними й пов'язується рух ось-буття від неістинності до істинності. Такий рух зумовлюється кризовими станами людини, які призводять до актуалізації особистісного начала. Воно, у свою чергу, зумовлює переживання самоідентичності, переосмислення смислу життя. Відбувається «пролом» екзистенції як кінцевого існування в безконечне, до трансценденції. І в цьому, згідно з М.Гайдеггером, звершується усамітнення людини до її «неповторної присутності». І така «самота» допомагає досягти «близькості до сутності всіх речей, до світу». Таке виштовхування свідомості у трансцендентне дає можливість сходження від суперечності до «екзистенціальної істини». За цих умов чинники потрясіння внутрішнього світу, які спонукають до виходу за межі повсякденного, будучи емоційно напруженими і такими, що нездатні до розв'язання суперечності, уникаючи «смерті» екзистенції, забезпечують стрибок у новий план буття – граничне буття, де граничність втрачає свій випадково-ситуативний характер і куди людину, на думку Н.Хамітова, вводить не поодинокий вчинок, а «ансамбль вчинків». Тут відбувається звільнення від буденності з її спокоєм і повільною концентрацією трагічності. Граничне буття стає результатом усвідомленого вибору людини. В умовах такої усвідомленості на основі актуалізації екзистенціалів «вибір», «надія», «проект», «план», відбувається переорієнтація життєорганізуючих основ особистості, формування на цій базі оновлених екзистенціально-смісложиттєвих орієнтацій. Із завершенням такого формування, на нашу думку, відбувається перехід особистості в метаграничне буття, де зникають незавершеність та усвідомлена екзистенціальна відокремленість граничного буття. Метаграничне буття, на думку Н.Хамітова, є подоланням замкнутого характеру людського буття. Творчість як

об'єктивація у метаграничному бутті «...переходить у творчість як актуалізацію – само-творення і творення простору продуктивної комунікації. Розгортання ж метаграничного буття можливе через феномени толерантності та любові, що означає глибинне очищення й олюднення буття людини через його роз-речевлення, де-об'єктивацію. Це екзистенціальна катарсизація людського буття [13, 259].

Механізм входження особистості в граничну ситуацію, активізацію екзистенціалів «вибір», «проект», «план», «надія», переходу в метаграничне буття та його розгортання можна дещо по-іншому пояснити, якщо звернутися до синергетичної аналітики, адже синергетика сьогодні володіє найпотужнішим концептуальним теоретико-методологічним ресурсом узагальнення дійсності. Але для цього особистість розглянемо в якості унікальної відкритої нестабільної складноорганізованої макросистеми.

Вихід людини в граничну ситуацію за умови її співвіднесення з відомою в синергетиці точкою біфуркації засвідчує, що ця людина, як відкрита нестабільна макросистема, стає надзвичайно вразливою для слабких резонансних впливів – мікрофлуктуацій за умови, якщо вони діють не на периферії, а в центрі системи. Значно розширюються масштаби бачення цієї системи, що відсутня в стані спокою, рівноваги. Покажемо є й те, що мікрофлуктуації мають випадковий характер. Зміна руху системи, стан нерівноваги зумовлюють подальший розвиток її, який здатний до прискорення упродовж тривалого часу завдяки механізмам солітонного характеру та позитивного зворотного зв'язку. Однак у кінцевому підсумку, це може призвести до розпаду системи, якого можна уникнути завдяки «перестрибуванню» на інший режим.

Якщо конкретизувати наведені в статті екзистенціальні та синергетичні підходи до формування екзистенціально-смісложиттєвих орієнтацій віруючих пізньопротестантських конфесій, то слід сказати, що ті віруючі, які свідомо, під тиском внутрішніх мотивацій почали відвідувати молитовні зібрання, пройшли тривалий процес екзистування між модусами істинного і неістинного буття. Буденне буття привело їх до, згідно з М.Гайдеггером, «заспокоєності у не-власному бутті». У такому бутті відбуваються процеси, які Т.В.Цимбал пов'язує з екзистенціалом «знекорінення», який засвідчує відсутність «внутрішнього» духовного страждання «зовнішньої» людини як смислоутворювальної константи буття. Антиномії, як чинники потрясіння внутрішнього світу (трагедійні випадки життя), вводять

особистість у граничну ситуацію, яка пов'язується з ситуаціями провини, жаху, відчаю. Частина віруючих пізньопротестантських конфесій набула членства у них, переживши такі кризові ситуації. Однак, як ми дослідили, трагедійність буденного буття здатна «по краплі» наповнювати його і за таких умов особистість як складно організована відкрита нестабільна макросистема стає вразливою до слабких резонансних впливів – випадкових зустрічей, розмов з віруючими, випадково почутих думок, які згодом у ситуації усамітнення фокусуються у єдиному голосі «Я», активізуючи смисложиттєву проблематику. За нашими спостереженнями, таких віруючих більше, ніж попередньо названих. Наші спостереження також засвідчили широкі масштаби використання засобів навіювання у залученні до вірування нових членів конфесій. Сприятливим для успішного навіювання тут є те, що із трьох антисугестивних бар'єрів: критично-логічного, емпатійного та етичного – переборювати доводиться лише один – емпатійний, оскільки віра зводиться до віри, а не до критично-логічних суджень, і навіювання в цьому випадку індиферентні до етичного ядра особистості.

У граничну ситуацію, за нашими спостереженнями, може ввести активізація екзистенціалу «страх» перед усвідомленням власної кінечності, можливості смерті у будь-яку хвилину, уявної появи перед «Ніщо». Такий шлях найчастіше проходять молоді люди у віці приблизно 18–25 років. За таких обставин предметне буття розкривається екзистенціально.

Перехід через граничну ситуацію у більшості випадків завершується приходом людини на молитовні зібрання, де вона вступає у граничне буття із його свідомим виходом за межі буденності. Відбувається входження у той екзистенціальний простір, в якому актуалізуються особистісні ознаки, а життя набуває нового смислу, який конкретизується у нових екзистенціально-смисложиттєвих орієнтаціях, що діють як системотвірні чинники нової життєорганізації. Із завершенням процесів життєорганізаційної переорієнтації віруючий входить у новий вимір буття – метакризовий, залишаючи позаду незавершеність граничного буття та власну екзистенціальну відокремленість. У цьому бутті в колі єдиновірців під впливом нових екзистенціально-смисложиттєвих орієнтацій віруючий дістає захист від безодні перед «Ніщо», актуалізує власні екзистенціали «проект», «план», «надія», легко упокорюється із відчуттям, як він вважає, власної «формальної» кінечності. А головне – отримує надію на

спасіння від усіх деструктивних потрясінь внутрішнього світу. Тривалість і стійкість його екзистенціально-сміслоритетивних орієнтацій, згідно з синергетичною аналітикою, пояснюється тим, що, створюючи нові духовні структури, начало пересилує дію руйнівних структур зовнішнього світу. А у випадку, коли структури з певних причин починають урівноважувати одні одних, створюються умови для солітонного ефекту. В цей час особистість віруючого як нелінійна відкрита макросистема може відчувати дію позитивного зворотного зв'язку, яка відбувається під впливом зміцнення системотвірного чинника, наприклад, активізації очікувань віруючих завдяки новим свідченням наближення другого пришествя Ісуса Христа на Землю. За таких умов на основі реляційного впливу цього чинника активізується вся система.

Отже, у нашому дослідженні ми використали засоби екзистенціальної аналітики у поєднанні із синергетикою. Крім цього, знайшли своє місце окремі напрацювання з екзистенціальної психології та психотерапії, сугестології. На перший погляд, таке поєднання здатне створити враження еkleктичності. Але сподіваємося на виправдання тим, що сучасна стратегія наукового пошуку полягає в намаганні знаходити всезагальне, пов'язуючи різні факти і теорії. Відомо, що прихильниками таких підходів були А. Пуанкаре і Д. Пайя. На думку Пуанкаре, наприклад, серед комбінацій, які нами збираються у процесі дослідження, найпліднішими виявляються ті, елементи яких узяті із найвіддаленіших одна від одної галузей знань. Пайя вважав, що чим віддаленіші один від одного об'єкти, які вивчаються, тим більшої поваги заслуговує дослідник, який виявив між ними зв'язок.

У нашому випадку ми не стільки розраховували на згадану повагу, скільки виходили зі свого права здійснити спроби реалізації названих підходів до наукового пошуку.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Блаватская Е.П.* Тайная доктрина: В 4-х тт. – Т.1. – Днепропетровск, 1997. – 1200 с.
2. *Борисов Е.* Диалог как судьба. Событие с Другим в экзистенциальной аналитике М.Хайдеггера. – Режим доступа: <http://tvti.narod.ru/borisov/5.htm>
3. *Глицын Г.А., Петров В.М.* Гармония и алгебра живого. – М., 1990. – 128 с.

4. Гуссерль Э. Логические исследования. Картезианские размышления. – М., 2000. – 752 с.
5. Князева Е.Н., Курдюмов С.П. Синергетика – новое мироведение: диалог с И. Пригожиным // Вопросы философии. – 1992. – С. 3–20.
6. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти. – К., 1996. – 256 с.
7. Мир философии: книга для чтения. В 2-ч. Ч.1. Исходные философские проблемы, понятия и принципы. – М., 1991. – 672 с.
8. Полак Л.С. Вариационные принципы механики, их развитие и применение в физике. – М., 1960. – 600 с.
9. Тихолав В.Ю., Тихолав Т.С. Кардинальный поворот. – Санкт-Петербург, 2002. – 304 с.
10. Уилсон Г.А. Космический триггер. – К., 2000. – 304 с.
11. Філософія. / За ред. В.І. Ярошовця. – К., 2010. – 648 с.
12. Фльорко Л.Я. Самотність людини як проблема сучасної європейської філософії: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. Наук : – «Історія філософії». – Львів, 2005. – 16 с.
13. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії. Проблема людини та її меж. – К., 2000. – 272 с.
14. Ролло Мэй. Любовь и воля. Перевели О.О.Чистяков и А.П.Хомик. Rollo May. Love and Will. N.Y.: W.W.Norton&Co., 1969. – М.–К., 1997. – 384 с.

Пальчевська О.Г. Формування екзистенціально-смісложиттєвих орієнтацій віруючих пізньопротестантських конфесій.

У статті аналізуються шляхи формування екзистенціально-смісложиттєвих орієнтацій віруючих пізньопротестантських конфесій. Висвітлюються особливості екзистенціальних ситуацій в процесі цього формування. порушено проблему, пов'язану з генетично-прогностичним аналізом пізньо-протестантських конфесій, що допомагає встановити картину їхнього розвитку. У вітчизняному науковому просторі немає напрацювань, які б безпосередньо пов'язувалися з екзистенціально-смісложиттєвими орієнтаціями представників згаданих конфесій.

Автор доводить, що бажання уникнути смерті як стану цілковитого знищення націлює віруючого на формування екзистенціально-смісложиттєвих орієнтацій, які допомагають здійснити своє спасіння завдяки конкретним вчинкам, власній життєорганізації, що вимагають строгого дотримання віри та моралі.

Ключові слова: екзистенціально-смісложиттєві ситуації, пізньопротестантські конфесії, екзистенція, вірування.

Пальчевская Е.Г. Формирование экзистенциально-смысложизненных ориентаций верующих позднепротестантских конфессий.

В статье анализируются пути формирования экзистенциально-смысложизненных ориентаций верующих позднепротестантских конфессий. Освещаются особенности экзистенциальных ситуаций в процессе этого формирования. Поднятая проблема связана с генетически-прогностическим анализом позднепротестантских конфессий, который помогает установить картину их развития. В отечественном научном пространстве нет работ, которые бы непосредственно связывались с экзистенциально-смысложизненными ориентациями представителей упомянутых конфессий. Автор утверждает, что желание избежать смерти как состояния полного уничтожения нацеливает верующего на формирование смысложизненных ориентаций, которые помогают достигнуть спасения благодаря конкретным поступкам, жизнеорганизации, которые требуют строгого соблюдения веры и морали.

Ключевые слова: экзистенциально-смысложизненные ориентации, позднепротестантские конфессии, экзистенция, верования.

Palchevskaya E.G. Formation of life-purpose orientations for existence of religious late Protestant confessions.

This article analyses way of formation of life-purpose orientations for existence of religious late Protestant confessions. Features of existentialistic situations are represented in the process of this formation. There is also an issue raised about genetically prognostic analysis of late Protestant confessions, which helps determine broader picture of their development. Furthermore, local scientific area has no famous works, which would be directly related to life-purpose orientations for existence of representatives of the above-mentioned confession. Within the process of scientific exploration the author proves that the desire to avoid death as a condition of complete destruction makes a religious person be focused on formation of a range of life-purpose orientations for existence, which in their most general sense are related to proving their rescue by means of specific actions, content of their own life arrangement, which is built on the requirements of strict compliance with faith and moral.

Key words: existentialistic life-purpose situations, late Protestant confessions, existence, faith.